

เรียน ผู้จัดการ

ธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคาร

บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ทุกบริษัท

ที่ ฝนส.(01)ว. 195/2561 เรื่อง นำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับ
มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ขอนำส่งประกาศ ธปท. ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน จำนวน 4 ฉบับ ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2561 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 135 ตอนพิเศษ 314 ง ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2561 และแนวนโยบาย ธปท. จำนวน 1 ฉบับ ดังนี้

1. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 20/2561 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีของสถาบันการเงิน
2. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 21/2561 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของธนาคารพาณิชย์และบริษัทโฮลดิ้งที่เป็นบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน
3. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 22/2561 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของบริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์
4. ประกาศ ธปท. ที่ สนส. 23/2561 เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดขึ้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน
5. แนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การปรับปรุงประกาศและแนวนโยบาย ธปท. จำนวน 5 ฉบับดังกล่าวข้างต้น มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลให้รองรับการบังคับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน¹ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชีได้ประกาศให้มีผลบังคับใช้กับการจัดทำงบการเงินที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป โดยสรุปสาระสำคัญของการปรับปรุงได้ดังนี้

1. ประกาศ ธปท. เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีของสถาบันการเงิน ปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน โดยยกเลิกคำจำกัดความของตราสารหนี้และตราสารทุน การบันทึกตราสารทุนที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นเงินลงทุนทั่วไป ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้ ทางเลือกในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า และการระงับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม รวมทั้งให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน

¹ ประกอบด้วย 1. มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน
2. มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน
3. มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน
4. การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง การป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนสุทธิในหน่วยงานต่างประเทศ
5. การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 19 เรื่อง การชำระหนี้สินทางการเงินด้วยตราสารทุน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สำหรับการรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขาย

2. ประกาศ ธปท. เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงิน

ปรับปรุงรูปแบบการแสดงผลการในงบการเงิน การเปิดเผยข้อมูล และคำอธิบายความหมายของรายการที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน เพื่อให้สถาบันการเงินจัดทำงบการเงินในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกันและสามารถเปรียบเทียบกันได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทั้งในด้านการกำกับดูแลและการใช้ข้อมูลของผู้ใช้งบการเงินในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ

3. ประกาศ ธปท. เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

ปรับปรุงการจัดชั้นและการกันเงินสำรองให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน โดยให้จัดชั้นสินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการด้อยค่าด้านเครดิต (non-performing) (2) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (under-performing) และ (3) สินทรัพย์และภาระผูกพันทางการเงินที่ไม่มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (performing) ตลอดจนให้มีการกันเงินสำรองเพื่อรองรับผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (expected credit loss)

4. แนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ปรับปรุงค่านิยมของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และแนวทางการบันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวปริญญ์ จิ่งประเสริฐ)

ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 5 ฉบับ
ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2561

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5313, 0 2283 5806

โทรสาร 0 2283 5938

หมายเหตุ [] ธนาคารแห่งประเทศไทยจะจัดประชุมชี้แจงในวันที่ ณ

[x] ไม่มีการประชุมชี้แจง

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. ๙๐ /2561

เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีของสถาบันการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

โดยปกติแล้วสถาบันการเงินต้องจัดทำบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดเช่นเดียวกับนิติบุคคลประเภทอื่น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากธุรกิจของสถาบันการเงินเป็นธุรกิจการเงินที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากธุรกิจโดยทั่วไป ทำให้การทำการธุรกรรมบางประเภทอาจไม่มีมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เป็นการเฉพาะกำหนดแนวปฏิบัติด้านบัญชีไว้ หรือมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่มีอยู่ อาจไม่ชัดเจนในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ซึ่งต้องอาศัยการตีความและดุลยพินิจในการนำไปใช้ที่หลากหลาย หรือมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินในบางเรื่องได้ให้ทางเลือกไว้หลายแนวทางในการนำไปปฏิบัติ จากข้อเท็จจริงดังกล่าวที่เกิดขึ้นอาจทำให้เกิดความไม่ชัดเจนและเกิดความหลากหลายในการนำไปปฏิบัติของสถาบันการเงินแต่ละแห่ง ด้วยเหตุนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงเห็นความจำเป็นในการออกหลักเกณฑ์การบัญชีในประเด็นดังกล่าว เพื่อให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติอย่างมีมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพิ่มเติมจากที่ต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดเป็นไปตามหลักการของกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน มาตรฐานการบัญชี และมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีโดยไม่ขัดแย้งกัน หรือในบางกรณีที่ยังไม่มีมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีครอบคลุมถึง ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์การบัญชีและการรายงานทางการเงินให้เป็นไปตามหลักการของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ (International Accounting Standards - IAS และ International Financial Reporting Standards - IFRS)

ในประกาศฉบับนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน และยกเลิก (1) คำจำกัดความของตราสารหนี้และตราสารทุน การบันทึกตราสารทุนที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นเงินลงทุนทั่วไปในหมวด 2 (2) ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในลูกหนี้ในหมวด 3 (3) ทางเลือกในการคำนวณฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในหมวด 4 และ (4) การระงับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืมในหมวด 5 นอกจากนี้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า สำหรับการรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขายในหมวด 1 ด้วย

ผนสพ00-บข000๑256110 31

บข000	วันที่ 31 ต.ค. 2561
-------	---------------------

วิสัยทัศน์ เป็นองค์กรที่มองไกล มีหลักการ และร่วมมือ เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีอย่างยั่งยืนของไทย

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 66 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. ประกาศที่ยกเลิก

ยกเลิกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่ สนส. 20/2558 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน ลงวันที่ 4 ธันวาคม 2558

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินทุกแห่ง

5. เนื้อหา

หมวด 1

การขายทรัพย์สินรอการขาย

1. ในหมวดนี้

“ผู้มีอำนาจในการจัดการ” หมายความว่า

(1) ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ กรรมการที่เป็นผู้บริหารของสถาบันการเงินหรือบริษัทแล้วแต่กรณี หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น

(2) บุคคลซึ่งสถาบันการเงินหรือบริษัท ทำสัญญาให้มีอำนาจในการบริหารงานทั้งหมดหรือบางส่วน หรือ

(3) บุคคลที่ตามพฤติการณ์มีอำนาจควบคุมหรือครอบงำผู้จัดการ หรือกรรมการ หรือการจัดการของสถาบันการเงินหรือบริษัทให้ปฏิบัติตามคำสั่งของตนในการกำหนดนโยบายหรือการดำเนินงานของสถาบันการเงินหรือบริษัท

“กรรมการที่เป็นผู้บริหาร” หมายความว่า กรรมการที่ทำหน้าที่บริหารงานในสถาบันการเงินหรือบริษัทตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงิน

“กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับดูแลกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

2. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการขายทรัพย์สินรอการขายทุกประเภท ยกเว้นทรัพย์สินรอการขายประเภทตราสารหนี้และตราสารทุน

3. เกณฑ์การรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขาย

ให้สถาบันการเงินรับรู้รายได้จากการขายทรัพย์สินรอการขายได้ต่อเมื่อเป็นไปตามหลักการรับรู้รายได้ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ของสภาวิชาชีพบัญชี

4. การบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย

4.1 การขายทรัพย์สินรอการขายรายการใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในข้อ 3 ให้บันทึกบัญชีเป็นการรับเงินมัดจำ

4.2 นอกเหนือจากการขายทรัพย์สินรอการขายในข้อ 4.3 เมื่อการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว ให้สถาบันการเงินแยกพิจารณาเป็น 2 กรณี ดังนี้

4.2.1 การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป สำหรับรายการที่มียอดขายสูงกว่า 10 ล้านบาท ทั้งนี้ ให้สถาบันการเงินพิจารณาเป็นรายสัญญาของผู้ซื้อแต่ละราย ซึ่งอาจเป็นการซื้อทรัพย์สินรอการขายรายการเดียวหรือหลายรายการในคราวเดียวกันก็ได้

ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อดังต่อไปนี้

- (1) สถาบันการเงินได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาขาย
- (2) ผู้ซื้อแสดงให้เห็นว่ามีความสามารถที่จะชำระราคาทรัพย์สินได้ครบ

ตามจำนวน

สำหรับรายการขายที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขข้อ (1) และ (2) ข้างต้น ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย จนกว่าการขายจะเข้าเงื่อนไขทั้งสองข้อดังกล่าว จึงจะสามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนได้ เช่น ในกรณีที่สถาบันการเงินได้รับชำระเงินสดน้อยกว่าร้อยละ 20 ในครั้งแรก เนื่องจากให้กู้ยืมเงินแก่ผู้ซื้อเกินกว่าร้อยละ 80 สถาบันการเงินต้องรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระจนกว่าสถาบันการเงินได้รับชำระราคาทรัพย์สินจนถึงร้อยละ 20 แล้ว จึงจะสามารถรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนได้

4.2.2 การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องของกรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) กรณีไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

(1.1) กรณีได้รับชำระเงินสดทั้งจำนวน ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน

(1.2) กรณีมีการทยอยรับชำระ ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวนเมื่อได้รับชำระเงินสดครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (cost recovery method)

(2) กรณีมีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงิน หรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

(2.1) กรณีมีการกู้ยืมเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขายทั้งจำนวน ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อได้รับชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (cost recovery method)

(2.2) กรณีมีการกู้ยืมเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขายไม่เต็มจำนวน

(2.2.1) ส่วนที่ได้รับชำระเป็นเงินสด ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย

(2.2.2) ส่วนที่มีการให้กู้ยืมเงิน ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อได้รับชำระเงินกู้ยืมครบถ้วนตามสัญญาแล้ว (cost recovery method)

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการขายทรัพย์สินรอการขายให้แก่กรรมการผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ให้เป็นไปตามมาตรา 48 (4) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การขาย ให้ หรือให้เช่าทรัพย์สินใด ๆ แก่กรรมการและบุคคลอื่นที่กำหนดตามมาตรา 48 (4) หรือรับซื้อหรือเช่าทรัพย์สินใด ๆ จากบุคคลดังกล่าว

ตัวอย่างวิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขายสำหรับกรณีตามข้อ 4.2 แสดงไว้ในเอกสารแนบ

4.3 การขายทรัพย์สินรอการขาย และได้รับชำระเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเต็มจำนวน เมื่อการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 แล้ว ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติ ดังนี้

4.3.1 บันทึกบัญชีตั๋วสัญญาใช้เงินที่ได้รับจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ เป็นลูกหนี้อื่น และแสดงรายการในหัวข้อสินทรัพย์อื่นในงบการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมที่คำนวณจากกระแสเงินสดที่จะได้รับในอนาคตคิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 15 เรื่อง รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า ของสภาวิชาชีพบัญชี เนื่องจากตั๋วสัญญาใช้เงินดังกล่าวถือเป็นการรับชำระหนี้ที่เกิดจากการขายทรัพย์สินรอการขาย ไม่ใช่เงินให้สินเชื่อจากการดำเนินธุรกิจปกติของสถาบันการเงิน

4.3.2 รับรู้กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายเป็นรายได้ทั้งจำนวน เมื่อการขายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในข้อ 3 เนื่องจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ ที่มีกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเต็มจำนวน จะไม่มีประเด็นเกี่ยวกับการยกเลิกการขาย และความสามารถในการชำระเงิน

4.4 การขายทรัพย์สินรอการขายโดยที่สถาบันการเงินยังมีภาระที่จะต้องดำเนินการ และภาระนั้นมีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อกำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายนั้น เช่น ภาระในการโยกย้ายผู้อยู่อาศัย ภาระในการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้าง ในการคำนวณกำไรจากการขายดังกล่าว

ให้สถาบันการเงินหักประมาณการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นออกจากกำไรจากการขายนั้นก่อน แล้วจึงรับรู้กำไรตามสัดส่วนเช่นเดียวกับการรับรู้กำไรในแต่ละกรณี ทั้งนี้ การประมาณการค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดขึ้นดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ของสภาวิชาชีพบัญชี

4.5 ในกรณีที่มีรายการขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอการขาย ให้สถาบันการเงินรับรู้ขาดทุนทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นทันที

5. การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย

ให้สถาบันการเงินเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขายในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

หมวด 2

เงินลงทุน

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุนในตราสารหนี้ และตราสารทุน

2. การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 เรื่อง การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี

3. การประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุน

ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรมของสภาวิชาชีพบัญชี

4. ตราสารทุนที่ได้มาจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ในกรณีของการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หากสถาบันการเงินได้รับชำระหนี้เป็นตราสารทุนของลูกหนี้ ซึ่งเกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน และตราสารทุนดังกล่าวมีข้อกำหนดในการถือครองและจำหน่าย ให้สถาบันการเงินกำหนดนโยบายในการถือครองอย่างชัดเจนตั้งแต่วันที่ได้รับตราสารทุนนั้นมาว่าจะถือเป็นเครื่องมือทางการเงิน หรือเป็นเงินลงทุนในบริษัทร่วมหรือบริษัทย่อย และบันทึกบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง

หมวด 3 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้เงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงิน โดยให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี

2. การประเมินมูลค่ายุติธรรมของลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา

ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมของลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม ของสภาวิชาชีพบัญชี โดยหากกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตมาจากการจำหน่ายหลักประกันด้วย ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและกันสำรองของสถาบันการเงิน และแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงิน

3. การรับรู้กำไรจากการจัดประเภทรายการใหม่

สถาบันการเงินสามารถจัดประเภทรายการใหม่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สถาบันการเงินมีกำไรจากการจัดประเภทรายการใหม่ ให้สถาบันการเงินคำนึงถึงความแน่นอนที่จะได้รับเงินในอนาคตประกอบการรับรู้กำไรเป็นรายได้ด้วย

4. หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา

4.1 การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง

ให้สถาบันการเงินจัดชั้นและกันเงินสำรองลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงิน

4.2 การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

ให้สถาบันการเงินนับรวมลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาในการคำนวณลูกหนี้รายใหญ่ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำกับลูกหนี้รายใหญ่

นอกจากนี้ ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการให้กู้ยืม โดยเคร่งครัด เช่น ข้อห้ามในการให้สินเชื่อแก่กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว ตามที่กำหนดในมาตรา 48 (1) แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551

4.3 การบันทึกบัญชีรายได้ดอกเบี้ย

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีรายได้ดอกเบี้ยของลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวด 5 ของประกาศฉบับนี้

หมวด 4

การแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท

2. การแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท

2.1 รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที (spot position)

ให้สถาบันการเงินแปลงค่า (1) รายการในงบการเงินทุกรายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันที (2) งบการเงินของหน่วยงานในต่างประเทศที่จะนำมารวมในการจัดทำงบการเงินของสถาบันการเงิน และ (3) รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศทันทีในชุดข้อมูลสถาบันการเงิน (ข้อมูล FI: Financial Institution) โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอน (average buying rates - transfer) และอัตราขายถัวเฉลี่ย (average selling rates) ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย (www.bot.or.th) ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน ทั้งนี้

(1) ในกรณีที่ไม่มีข้อมูลอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอนและอัตราขายถัวเฉลี่ยสำหรับสกุลเงินใด ให้สถาบันการเงินใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อและอัตราขายในส่วนของอัตราในตลาดต่างประเทศ ซึ่งได้คำนวณเป็นอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศนั้นต่อสกุลเงินบาทไว้แล้ว ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน

(2) ในกรณีที่สถาบันการเงินทำธุรกรรมด้วยสกุลเงินต่างประเทศอื่น นอกเหนือจากที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ให้สถาบันการเงินแปลงค่ารายการเป็นสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนข้ามสกุล (cross rate) โดยตรงจากตลาดต่างประเทศที่เชื่อถือได้ เช่น Thomson Reuters, Bloomberg และ Telerate แล้วจึงแปลงค่าเป็นสกุลเงินบาทด้วยอัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยเงินโอนและอัตราขายถัวเฉลี่ยของสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาที่ธนาคารพาณิชย์ใช้ซื้อขายกับลูกค้า ที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของธนาคารแห่งประเทศไทย ณ วันที่ในงบแสดงฐานะการเงินหรือวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องเลือกใช้ข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนจากตลาดต่างประเทศดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ และมีหลักฐานให้ผู้ตรวจการสถาบันการเงินของธนาคารแห่งประเทศไทยตรวจสอบได้

2.2 รายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (forward position)

ให้สถาบันการเงินแปลงค่ารายการที่เป็นฐานะเงินตราต่างประเทศล่วงหน้าในการปิดบัญชีทุกสิ้นเดือน โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนสัญญาซื้อขายล่วงหน้าสำหรับระยะเวลาคงเหลือของฐานะหรือสัญญาดังกล่าว และให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี

2.3 รายการที่เป็นอนุพันธ์ทางการเงิน

รายการที่เป็นอนุพันธ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศ ยกเว้นที่กล่าวในข้อ 2.2 ให้สถาบันการเงินประเมินมูลค่ายุติธรรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม ของสภาวิชาชีพบัญชี

3. การรับรู้ผลกำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่ารายการที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 21 เรื่อง ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ของสภาวิชาชีพบัญชี

หมวด 5

การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม

2. เกณฑ์การรับรู้รายได้ดอกเบี้ย

2.1 ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีตามเกณฑ์คงค้างทุกสิ้นเดือน

2.2 ให้สถาบันการเงินรับรู้รายได้ดอกเบี้ยตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี โดยสถาบันการเงินต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ในการประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตซึ่งจะมีผลต่อการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยด้วย

2.3 กรณีที่สถาบันการเงินได้รับชำระดอกเบี้ยบางส่วน ให้สถาบันการเงินนำไปตัดรายการดอกเบี้ยค้างรับที่รับรู้เป็นรายได้แล้วในบัญชีก่อน แล้วจึงนำไปตัดดอกเบี้ยค้างรับตามสัญญาที่ยังไม่รับรู้เป็นรายได้ในบัญชี

หมวด 6

การซื้อขายตัวเงินและธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการซื้อขายตัวเงินและธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) ทั้งนี้ “ตัวเงิน” หมายความว่า ตัวสัญญาใช้เงินและตัวแลกเงิน แต่ไม่รวมถึงตัวเงินที่ออกเพื่อการระดมทุนทั่วไป

2. การบันทึกบัญชีสำหรับการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดตัวเงิน และธุรกรรม สิ้นเชื่อเพื่อการค้า โดยการรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของเลตเตอร์ออฟเครดิต

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีเป็นเงินให้กู้ยืมแก่ลูกหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน มาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ธนาคารแห่งประเทศไทยจะ กำหนดเป็นอย่างอื่น

3. การบันทึกบัญชีสำหรับการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตัวเงิน

ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีและ มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง สำหรับการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตัวเงิน ที่สถาบัน การเงินรับซื้อ ซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดไว้

หมวด 7 หนี้สูญได้รับคืน

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการบันทึกบัญชีรายการหนี้สูญได้รับคืนของ ลูกหนี้ที่สถาบันการเงินได้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในภายหลังจากการตัดลูกหนี้ออกจาก บัญชีไปแล้ว ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง ของสถาบันการเงิน

2. การบันทึกบัญชีหนี้สูญได้รับคืน

ให้สถาบันการเงินบันทึกหนี้สูญได้รับคืนดังกล่าวข้างต้น ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน มาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้อง โดยให้บันทึกตามจำนวนเท่าที่ได้รับ ชำระเงินแล้วเท่านั้น เพื่อให้เป็นไปตามหลักความระมัดระวัง (conservatism) และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

อย่างไรก็ดี สถาบันการเงินสามารถรับรู้รายการได้ทันทีหากเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนดในกรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี และได้รับความเห็นชอบ จากผู้สอบบัญชี

หมวด 8 การจ่ายเงินปันผล

1. หลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้ใช้กับการกำหนดนโยบายการจ่ายเงินปันผลของ สถาบันการเงิน

2. การพิจารณาจ่ายเงินปันผล

เนื่องจากสถาบันการเงินอาจมีการบันทึกกำไรจากการตีราคาทรัพย์สิน การจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน และรายการอื่น ๆ โดยเป็นกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง (unrealized gain) ซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และมูลค่ายุติธรรม หรือสถาบันการเงินอาจมีการรับรู้กำไรที่สูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ ซึ่งกำไรดังกล่าวจะถูกนำมารวมในการคำนวณกำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับงวดและกำไร (ขาดทุน) สะสม ซึ่งเป็นฐานในการนำมาพิจารณาจ่ายเงินปันผล ดังนั้น เพื่อรองรับผลขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตจากความเสียดังกล่าว ธนาคารแห่งประเทศไทย จึงกำหนดให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติเกี่ยวกับการจ่ายเงินปันผล ดังนี้

(1) ไม่ให้สถาบันการเงินนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริงมาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น กำไรที่เกิดจากการตีราคาหลักทรัพย์ (mark to market) และกำไรที่เกิดจากการจัดประเภทรายการใหม่ของสินทรัพย์ทางการเงิน

(2) ไม่ให้สถาบันการเงินนำกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริง ซึ่งมีผลทำให้สถาบันการเงินมีกำไรสูงกว่าหรือขาดทุนต่ำกว่ากรณีปกติ มาใช้ในการจ่ายเงินปันผล เช่น กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินรอการขายของสถาบันการเงินที่มีเงื่อนไขให้สถาบันการเงินสามารถซื้อคืนหรือมีสิทธิซื้อคืนทรัพย์สินนั้นได้ในอนาคต

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินที่เริ่มต้นในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2561

(นายวิโรฒ สันติประภาพ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายการกำกับสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5313, 0 2283 6821

ตัวอย่างวิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายทรัพย์สินรอการขาย

1. การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับบุคคลทั่วไป

กรณีที่ 1 ได้รับชำระเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และผู้ซื้อที่มีความสามารถที่จะชำระราคาทรัพย์สินได้ สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท โดยลูกค้าชำระเงินสด 4,000,000 บาท และกู้ยืมเงิน 8,000,000 บาท โดยจะชำระหนี้ภายใน 2 เดือน เดือนละ 4,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,000,000
เงินให้สินเชื่อ	8,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,080,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (8,000,000 * 12% * 1/12)	80,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,040,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (4,000,000 * 12% * 1/12)	40,000

กรณีที่ 2 ลูกค้าชำระเงินไม่ถึงร้อยละ 20

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท โดยลูกค้าชำระเงินสด 2,000,000 บาท และกู้ยืมเงิน 10,000,000 บาท โดยจะชำระหนี้ภายใน 2 เดือน เดือนละ 5,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี

ในกรณีนี้สถาบันการเงินจะสามารถรับรู้กำไรจำนวน 2,000,000 บาท เป็นรายได้ได้ทั้งหมดจำนวน เมื่อลูกค้าชำระเงินสดมาชำระไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของราคาขาย คือ $12,000,000 \times 20\% = 2,400,000$ บาท ดังนั้น ณ วันซื้อขายจะสามารถรับรู้กำไรได้ตามสัดส่วนของเงินสดที่ได้รับชำระต่อราคาขาย คือ $(2,000,000/12,000,000) \times 2,000,000 = 333,333$ บาท

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	2,000,000
เงินให้สินเชื่อ	10,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,666,667
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย (ส่วนที่รับชำระเป็นเงินสด)	333,333
$[(2,000,000/12,000,000) \times 2,000,000]$	

สิ้นเดือนที่ 1

ผู้ซื้อนำเงินมาชำระหนี้อีก 5,000,000 บาท ทำให้ได้รับเงินสดแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 (2,400,000 บาท) ให้สถาบันการเงินรับรู้กำไรได้ทั้งจำนวน

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	5,100,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,666,667
Cr เงินให้สินเชื่อ	5,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	1,666,667
ดอกเบี้ยรับ $(10,000,000 \times 12\% \times 1/12)$	100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	5,050,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	5,000,000
ดอกเบี้ยรับ $(5,000,000 \times 12\% \times 1/12)$	50,000

2. การขายทรัพย์สินรอการขายให้กับกิจการที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง กรรมการ ผู้มีอำนาจในการจัดการของสถาบันการเงิน ผู้ถือหุ้นรายใหญ่หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว
กรณีที่ 1 ไม่มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

1. รับชำระเป็นเงินสดทั้งจำนวน

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000

2. ทยอยชำระ

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้าย่อยชำระเงินภายใน 2 เดือน เดือนละ 6,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

ณ วันซื้อขาย

Dr ลูกหนี้	12,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,100,000
Cr ลูกหนี้	6,000,000
ดอกเบี้ยรับ $(12,000,000 * 10\% * 1/12)$	100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,050,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000
Cr ลูกหนี้	6,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000
ดอกเบี้ยรับ $(6,000,000 * 10\% * 1/12)$	50,000

กรณีที่ 2 มีการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินหรือบริษัทในกลุ่มธุรกิจทางการเงินของสถาบันการเงินนั้น

1. กู้ยืมทั้งจำนวน

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้ากู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขาย โดยจะผ่อนชำระภายใน 2 เดือน เดือนละ 6,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 10% ต่อปี

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินให้สินเชื่อ	12,000,000
Cr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000
Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	12,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,100,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	6,000,000
ดอกเบี้ยรับ $(12,000,000 * 10\% * 1/12)$	100,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,050,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	2,000,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	6,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	2,000,000
ดอกเบี้ยรับ $(6,000,000 * 10\% * 1/12)$	50,000

2. กู้ยืมไม่เต็มจำนวน

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 10,000,000 บาท ได้ในราคา 12,000,000 บาท ลูกค้ากู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อชำระราคาทรัพย์สินรอการขาย 8,000,000 บาท โดยจะผ่อนชำระภายใน 2 เดือน เดือนละ 4,000,000 บาท อัตราดอกเบี้ย 12% ต่อปี ที่เหลือชำระด้วยเงินสดในวันซื้อขาย

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,000,000
เงินให้สินเชื่อ	8,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	10,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,333,333
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย (ส่วนที่รับชำระเป็นเงินสด)	666,667
(2,000,000 * 4,000,000/12,000,000)	

สิ้นเดือนที่ 1

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,080,000
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
ดอกเบี้ยรับ (8,000,000 * 12% * 1/12)	80,000

สิ้นเดือนที่ 2

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	4,040,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขายรอการรับรู้	1,333,333
Cr เงินให้สินเชื่อ	4,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	1,333,333
ดอกเบี้ยรับ (4,000,000 * 12% * 1/12)	40,000

3. การขายทรัพย์สินรอการขายที่ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการขาย

สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร) ราคาตามบัญชี 5,000,000 บาท ได้ในราคา 6,000,000 บาท แต่สถาบันการเงินยังคงมีอำนาจควบคุมในทรัพย์สินที่ขายไปอยู่

ณ วันซื้อขาย

Dr เงินสด / เงินฝากธนาคาร	6,000,000
Cr เงินมัดจำจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	6,000,000

เมื่อสถาบันการเงินไม่มีอำนาจควบคุมแล้ว ให้บันทึกบัญชีรับรู้กำไรเป็นรายได้ตามปกติ

Dr เงินมัดจำจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	6,000,000
Cr ทรัพย์สินรอการขาย (อาคาร)	5,000,000
กำไรจากการขายทรัพย์สินรอการขาย	1,000,000

คำถาม – คำตอบ แนวนโยบายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สนส. 20/2561
เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชีของสถาบันการเงิน
ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2561

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
หมวด 1 การขายทรัพย์สินรอการขาย		
1	<p>การกำหนดราคาที่ใช้ในการขายทรัพย์สินรอการขายของสถาบันการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่สถาบันการเงินถือหุ้นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมเกินกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น รวมทั้งข้อกำหนดในการพิจารณาตัดบัญชีทรัพย์สินรอการขายออกจากงบการเงินของสถาบันการเงินผู้โอน ให้ถือปฏิบัติอย่างไร</p>	<p>1. ในการขายสินทรัพย์ให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ ให้สถาบันการเงินกำหนดราคาที่ใช้ในการโอนขายอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มูลค่ายุติธรรม (Fair Value) ซึ่งมีความหมายตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน 2) ราคาตามบัญชีซึ่งเป็นราคาหลังกันเงินสำรองตามหลักเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย <p style="text-align: center;">โดยสถาบันการเงินควรมีการกำหนดนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจน และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>ทั้งนี้ สำหรับกรณีที่โอนขายให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินถือหุ้นเกินกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมดของบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้น ให้ใช้ราคาที่เหมาะสมกรรมการจัดการกองทุนให้ความเห็นชอบ</p> <p>2. การโอนขายสินทรัพย์ของสถาบันการเงินให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์จะถือเป็นการขายขาด ซึ่งสถาบันการเงินผู้โอนจะตัดบัญชีสินทรัพย์นั้นออกจากงบการเงินของผู้โอนได้ต่อเมื่อการโอนขายนั้นเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน ของสภาวิชาชีพบัญชี ในกรณีที่มีการโอนขายสินทรัพย์ไม่เข้าเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์ข้างต้น สถาบันการเงินจะต้องบันทึกการโอนดังกล่าวเป็นการกู้ยืม โดยมีสินทรัพย์ที่โอนเป็นหลักประกัน ทั้งนี้ เงินกู้ยืมดังกล่าวจะต้องมีจำนวนไม่เกินมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เป็นหลักประกันหรือมูลค่าตามบัญชีตามแต่กรณี</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
2	<p>ในกรณีที่สถาบันการเงินขายทรัพย์สินรอการขาย และได้รับชำระเป็นตั๋วสัญญาใช้เงินจากบริษัท บริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงินควรมี การบันทึกบัญชีตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นอย่างไร (วันที่ 19 กรกฎาคม 2564)</p>	<p>การขายทรัพย์สินรอการขายและได้รับชำระเป็นตั๋ว สัญญาใช้เงินจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ สถาบันการเงิน สามารถบันทึกบัญชีตั๋วสัญญาใช้เงินนั้นเป็นลูกหนี้อื่น และแสดงรายการในหัวข้อสินทรัพย์อื่นในงบการเงินได้ หากพิจารณาได้ว่าตั๋วสัญญาใช้เงินดังกล่าวถือเป็น การรับชำระหนี้ที่เกิดจากการขายทรัพย์สินรอการขาย ไม่ใช่เงินให้สินเชื่อจากการดำเนินธุรกิจปกติของสถาบัน การเงิน ใดๆ ก็ดี สถาบันการเงินต้องพิจารณาตั้ง ค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับ ลูกหนี้อื่นที่บันทึกไว้นั้นอย่างเหมาะสม ตามที่กำหนดใน มาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องด้วย</p>
หมวด 2 เงินลงทุน		
3	<p>การถือบัตรเงินฝาก (Certificate of Deposit - CD) ระหว่างสถาบันการเงินจะจัดประเภทรายการ อย่างไร ถือเป็นเงินลงทุนหรือไม่</p>	<p>ในกรณีที่สถาบันการเงินถือบัตรเงินฝากของสถาบัน การเงินอื่น จะจัดประเภทเป็นรายการระหว่างธนาคาร และตลาดเงิน ไม่ใช่เงินลงทุน</p>
4	<p>เงินลงทุนที่สถาบันการเงินได้มาจากการแปลงหนี้ เป็นทุน ซึ่งมีข้อกำหนดในการถือครองและจำหน่าย จะจัดประเภทอย่างไร</p>	<p>สถาบันการเงินจะต้องจัดประเภทเงินลงทุนที่สถาบันการเงิน ได้มาจากการแปลงหนี้เป็นทุนตามที่ระบุในข้อกำหนดข้อ 4 หมวด 2 เงินลงทุน ของประกาศฉบับนี้ โดยสำหรับกรณีที่ เงินลงทุนมีข้อกำหนดในการถือครองและจำหน่าย ซึ่งหมายถึง เงินลงทุนที่มีเงื่อนไขห้ามไม่ให้สถาบันการเงินจำหน่าย ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หรือถ้าจะจำหน่ายจะต้องเสนอให้กับ ผู้ออกตราสารก่อน หรือมีข้อกำหนดอื่น ๆ ในการถือครองและ จำหน่าย ให้พิจารณาข้อกำหนดดังกล่าวประกอบการจัด ประเภทเป็นเครื่องมือทางการเงิน หรือเงินลงทุนในบริษัทร่วม หรือบริษัทย่อย แล้วแต่กรณี ตามที่กำหนดในมาตรฐาน การรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องด้วย</p>
5	<p>ตัวเงินที่ออกโดยระบุว่า “ตัวเงินนี้เป็นหลักทรัพย์...” ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. โดยมีทั้ง การเสนอขายในกรณีทั่วไป (Public Offering) และการเสนอขายในวงจำกัด (Private Placement) จะต้องจัดประเภทเป็นเงินลงทุนใช่หรือไม่</p>	<p>ตัวเงินที่ระบุว่าเป็นหลักทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ของ ก.ล.ต. ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการระดมทุนทั่วไป ให้จัดประเภทเป็น เงินลงทุน</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
หมวด 3 การรับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้		
6	สถาบันการเงินควรพิจารณาวันค้างชำระเพื่อจัดชั้นลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมา ซึ่งจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่ออย่างไร	สถาบันการเงินควรจัดชั้นและกันเงินสำรองลูกหนี้ที่รับซื้อหรือรับโอนมาซึ่งจัดประเภทเป็นเงินให้สินเชื่อ ในลักษณะเดียวกันกับเงินให้สินเชื่อทั่วไป กล่าวคือ เริ่มนับวันค้างชำระนับจากวันที่ลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้กับสถาบันการเงินหลังจากที่ได้รับซื้อหรือรับโอนลูกหนี้มาแล้ว อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินควรพิจารณาปัจจัยการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของความเสี่ยงด้านเครดิต (Significant Increase in Credit Risk: SICR) ในการจัดชั้นลูกหนี้ดังกล่าว นอกเหนือจากการพิจารณาระยะเวลาการค้างชำระหนี้ด้วย
หมวด 5 การรับรู้รายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้กู้ยืม		
7	สถาบันการเงินสามารถรับรู้รายได้ดอกเบี้ยสำหรับผู้สูงอายุโดยมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักประกัน (Reverse Mortgage) ได้อย่างไร	ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดบันทึกบัญชี โดยรับรู้รายได้ดอกเบี้ยด้วยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate) (ไม่รับรู้รายได้ดอกเบี้ยด้วยอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา) โดยประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับจากการพิจารณาเงื่อนไขของสัญญาทั้งหมด ซึ่งรวมถึงค่าธรรมเนียมและต้นทุนรับ/จ่าย เป็นส่วนหนึ่งของอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน และให้สถาบันการเงินระงับการบันทึกบัญชีเป็นรายได้ดอกเบี้ยจากสินเชื่อที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุเมื่อผู้กู้เสียชีวิตหรือครบกำหนดอายุสัญญาสินเชื่อ เว้นแต่มีสัญญาตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น โดยไม่ต้องยกเลิกการรับรู้รายได้ดอกเบี้ยดังกล่าวที่ได้รับรู้ไปแล้ว
หมวด 6 การซื้อขายตัวเงินและธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า		
8	สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีสำหรับธุรกรรมการซื้อขายตัวเงิน และธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) โดยการรับซื้อซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C อย่างไร	ในการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับธุรกรรมซื้อขายตัวเงินและธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) โดยการรับซื้อซื้อลด หรือรับช่วงซื้อลดเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C นั้น สถาบันการเงินควรอ้างอิงแนวทางการบันทึกบัญชีตามหลักการความเสี่ยงและผลตอบแทน (risk and reward) ตามที่มาตรฐานการรายงานทางการเงินกำหนด ซึ่งควรสอดคล้องกับแนวทางการวิเคราะห์ และบริหารความเสี่ยงของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องจัดทำนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และถือปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
9	<p>สถาบันการเงินควรมีการบันทึกบัญชีโดยอ้างอิงตามหลักการความเสี่ยงและผลตอบแทน (risk and reward) อย่างไร</p>	<p>ในการอ้างอิงตามหลักการ risk and reward นั้น สถาบันการเงินควรพิจารณาจากบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไต่เบี่ยตามกฎหมาย และเป็นผู้ที่สถาบันการเงินวิเคราะห์สินเชื่อ เช่น</p> <p>1. <u>กรณีสถาบันการเงินรับซื้อตั๋วเงิน และเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่ไม่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์สากล</u> : ควรบันทึกบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไต่เบี่ยได้ตามกฎหมาย เช่น สถาบันการเงินอื่นที่รับรอง/อาวัล หรือหากไม่มีสถาบันการเงินอื่นรับรอง/อาวัล ควรพิจารณาบันทึกดังนี้</p> <p>1) กรณีที่ยังคงมีสิทธิไต่เบี่ยผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงิน (หรือ L/C) : ควรบันทึกผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงิน (หรือ L/C)</p> <p>2) กรณีที่ไม่มีสิทธิไต่เบี่ยผู้ทรงซึ่งขายตั๋วเงิน (หรือ L/C) : ควรบันทึกผู้ที่มีภาระต้องชำระเงินให้แก่สถาบันการเงิน</p> <p>2. <u>กรณีสถาบันการเงินรับซื้อเอกสารตามเงื่อนไขของ L/C ที่อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์สากล</u>: ควรบันทึกบุคคลที่สถาบันการเงินมีสิทธิไต่เบี่ยได้ตามกฎหมาย ซึ่งสถาบันการเงินได้วิเคราะห์ความเสี่ยงเสมือนเป็นลูกหนี้ตามหลักการ risk and reward และสอดคล้องกับเกณฑ์สากลที่สถาบันการเงินจะสามารถเรียกเก็บหนี้ได้จากใคร เช่น Issuing bank หรือ Confirming bank (รวมธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ : Multilateral development banks ซึ่งเป็นผู้รับรอง หรืออาวัล เนื่องจากสถาบันการเงินสามารถเรียกร้องให้สถาบันการเงินนั้น เป็นผู้รับชำระหนี้แทนได้)</p>
10	<p>สถาบันการเงินต้องบันทึกบัญชีอย่างไร ในกรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อ Domestic L/C ที่สถาบันการเงินเป็นผู้ออก (Issue) ก่อนวันครบกำหนด</p> <p>1. กรณีที่ไม่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น</p> <p>2. กรณีที่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น (ไม่มีการรับรองตั๋วแลกเงิน)</p> <p>3. กรณีที่มีการออกตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C นั้น และสถาบันการเงินได้รับรองตั๋วแลกเงิน</p>	<p>กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อหรือซื้อลด L/C (ทั้งกรณี International L/C และ Domestic L/C) ที่สถาบันการเงินหรือสาขาของสถาบันการเงินเป็นผู้ออก (ทั้งกรณีที่มีการออกตั๋วเงินและไม่มีการออกตั๋วเงินภายใต้ L/C นั้น) สถาบันการเงินจะมีภาระระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ซื้อสินค้าเท่านั้น ดังนั้น กรณีการออก L/C เพื่อการค้า จะบันทึกภาระผูกพันกับผู้ซื้อสินค้า และเมื่อสถาบันการเงินรับซื้อ L/C จะบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ (ล้างภาระผูกพันกับผู้ซื้อสินค้า)</p> <p>ทั้งนี้ กรณีที่สถาบันการเงินรับรองตั๋วแลกเงินภายใต้ L/C ที่สถาบันการเงินเป็นผู้ออกและรับซื้อกลับมา จะถือว่าไม่มีการรับรองใด ๆ</p>

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
11	กรณีทีสถาบันการเงินรับซื้อตั๋วเงินที่สถาบันการเงินนั้นได้รับรอง หรืออาวัล ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	กรณีที่สถาบันการเงินที่รับรองหรืออาวัลหรือค้ำประกัน เป็นนิติบุคคลเดียวกันกับสถาบันการเงินที่ซื้อตั๋วเงิน จะถือว่าไม่มีการรับรองหรืออาวัลหรือค้ำประกันใด ๆ ดังนั้น ให้สถาบันการเงินบันทึกบัญชีลูกหนี้จากบุคคลที่สถาบันการเงินวิเคราะห์สินเชื่อและมีสิทธิไต่เบี่ยตามกฎหมาย
12	กรณีที่สถาบันการเงินรับซื้อ/ซื้อลดตั๋ว sight ในระหว่างรอตรวจสอบเอกสารและยืนยันจาก issuing bank ว่า L/C ดังกล่าวถือปฏิบัติตามแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากล (เอกสารสอดคล้องกับเงื่อนไขของ L/C) หรือไม่นั้น สถาบันการเงินสามารถบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ และหากได้รับปฏิเสธการชำระเงินจาก issuing bank ให้กลับรายการโดยบันทึกผู้ขายลดตั๋วเป็นลูกหนี้แทน ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบมีสิทธิไต่เบี่ย หรือบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบไม่มีสิทธิไต่เบี่ย ได้หรือไม่	สถาบันการเงินจะบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ ก็ต่อเมื่อระบุได้ว่าเอกสารสอดคล้องกับเงื่อนไขของ L/C แล้ว (issuing bank ทำการ accept แล้ว) ทั้งนี้ หาก issuing bank ไม่ทำการติดต่อกลับมาภายในระยะเวลา 5 วันทำการ นับจากวันที่มีการยื่นเอกสาร สถาบันการเงินสามารถบันทึก issuing bank เป็นลูกหนี้ได้ เนื่องจากแนวทางหรือกฎเกณฑ์ข้อบังคับสากลฯ (UCP 600) ได้กำหนดว่า issuing bank จะต้องแจ้งการปฏิเสธภายใน 5 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่มีการยื่นเอกสาร ทั้งนี้ หากได้รับปฏิเสธการชำระเงินจาก issuing bank ให้บันทึกผู้ขายลดตั๋วเป็นลูกหนี้ ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบมีสิทธิไต่เบี่ย หรือบันทึกผู้ซื้อสินค้าเป็นลูกหนี้ ในกรณีที่เป็นการรับซื้อแบบไม่มีสิทธิไต่เบี่ย
13	กรณีสถาบันการเงินไม่มีวงเงินกับ Issuing bank หรือ Confirming bank ควรบันทึกบัญชีอย่างไร	ในกรณีที่สถาบันการเงินพิจารณาแล้วเห็นว่า ความเสี่ยงและผลตอบแทนของธุรกรรมนั้นอยู่ที่บุคคลใด ซึ่งสถาบันการเงินมีสิทธิสามารถเรียกร้องได้ตามกฎหมายก็อาจบันทึกบุคคลนั้นเป็นลูกหนี้ได้ เช่น ผู้ส่งออก เป็นต้น ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรมีการกำหนดนโยบายการบันทึกบัญชีที่ชัดเจน และถือปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ
14	กรณีที่มีการบันทึกบัญชีสถาบันการเงินอื่นเป็นลูกหนี้ อันเนื่องมาจากการรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันตั๋วเงิน หรือธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า ให้แสดงรายการอย่างไร	กรณีที่สถาบันการเงินมีการบันทึกบัญชีสถาบันการเงินอื่นเป็นลูกหนี้ อันเนื่องมาจากการรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันตั๋วเงิน หรือธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า ให้รายงานภายใต้ ‘รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน’ จนกว่า ธปท. จะกำหนดเป็นอย่างอื่น
15	ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้า (Trade finance) ที่มีประกันการส่งออก (Trade Credit Insurance: TCI) สถาบันการเงินควรจะบันทึกบัญชีอย่างไร	ธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าที่มี TCI เสมือนว่ามีการค้าประกันสินเชื่อทั่วไปนั้น สถาบันการเงินจะต้องบันทึกบัญชี เช่นเดียวกันกับการทำธุรกรรมสินเชื่อเพื่อการค้าตามปกติ

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
16	สถาบันการเงินต้องมีการปรับปรุงรูปแบบงบการเงินให้สอดคล้องกับการรายงานข้อมูลต่อ ธปท. หรือไม่	สถาบันการเงินไม่ต้องปรับปรุงรูปแบบงบการเงินตามการปรับปรุงการรายงานข้อมูลใน Data Set แต่ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ให้จำแนกรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (Interbank) ออกเป็นรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินที่เกิดขึ้นตามปกติ และรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินที่เกิดจากการรับรอง/รับอ่าวัล ตัวเงิน ธุรกิจ Trade Finance หรือ Factoring เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถเปรียบเทียบข้อมูลได้ดียิ่งขึ้น
หมวด 8 การจ่ายเงินปันผล		
17	การพิจารณานโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงินนั้น สถาบันการเงินจะต้องถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ใดบ้าง	<p>ธปท. ได้ขอความร่วมมือให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาจ่ายเงินปันผล โดยระบุอยู่ในเอกสารดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ประกาศ ธปท. ว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงิน (หมวด 8 การจ่ายเงินปันผล) <u>และ</u> 2. หนังสือที่ ธปท.ฟนส.(21) 391-414/2552 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2552 เรื่อง ประเด็นที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับแนวนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน
	17.1 การกำหนดว่าไม่ควรนำกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง (unrealized gains) และกำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริงมาใช้ในการจ่ายเงินปันผลนั้น เนื่องจากปัจจุบันมีกำไร (ขาดทุน) ที่เข้าข่ายเป็น Unrealized gain (loss) มากขึ้น ซึ่งส่งผลต่อนโยบายการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน จึงขอหารือว่ารายการใดบ้างที่ควรนำมาพิจารณา และหากมีทั้งรายการกำไรและรายการขาดทุนสามารถนำมาหักกลบก้อนก่อนพิจารณาจ่ายเงินปันผลได้หรือไม่	<ol style="list-style-type: none"> 1. กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง หรือไม่มีกระแสเงินสดรับจริง (unrealized gains) ให้หมายถึง รายการซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย อัตราแลกเปลี่ยน และมูลค่ายุติธรรม หรือ มีการรับรู้กำไรที่สูงกว่าหรือขาดทุนที่ต่ำกว่ากรณีปกติ ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) กำไรสุทธิจากการวัดมูลค่ายุติธรรม (Mark to market) ของเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน ที่วัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรหรือขาดทุน (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 2) กำไรสุทธิจากการ Mark to market อนุพันธ์ (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 3) กำไรสุทธิจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนสุทธิที่เกิดขึ้นมาบวกกลับ) 4) กำไรจากการโอนเปลี่ยนประเภทเงินลงทุน (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนมาบวกกลับ) 5) รายการกำไรอื่น ๆ ที่ ธปท. อาจกำหนดในภายหลัง 2. กำไรที่เกิดจากการขายทรัพย์สินที่มีได้มีการซื้อขายจริง เช่น กำไรจากการขายทรัพย์สินที่ไม่เข้าเงื่อนไขเป็นการขายที่แท้จริงตามหลักการบัญชี หรือ True sale (โดยไม่ให้นำผลขาดทุนมาหักลบ)

ลำดับ	คำถาม	คำตอบ
	17.2 ในกรณีที่สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 12 เรื่อง ภาษีเงินได้ แล้วจะต้องนำกำไร (ขาดทุน) จากการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี มาปรับปรุงกำไรสุทธิระหว่างปี เพื่อพิจารณาการจ่ายเงินปันผลหรือไม่	ไม่ต้องนำกำไร (ขาดทุน) จากการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่รับรู้ผ่านงบกำไรขาดทุนมาปรับปรุงกำไรสุทธิประจำปีเพื่อพิจารณาการจ่ายเงินปันผล
ประเด็นอื่น ๆ		
18	Trade date vs. Settlement date การบันทึกบัญชีเงินลงทุนให้บันทึกด้วย Trade date เท่านั้นหรือไม่	ในส่วนของการบันทึกบัญชี ให้สถาบันการเงินถือปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์การกำกับดูแลของ ธปท. บางหลักเกณฑ์ เช่น ประกาศ ธปท. ที่ว่าด้วยการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงเพื่อดำรงเงินกองทุน ได้กำหนดให้บันทึกสินทรัพย์ตั้งแต่ Trade date ดังนั้น ในการคำนวณการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงเพื่อส่ง ธปท. หากสถาบันการเงินเลือกใช้ Settlement date ในการบันทึกบัญชีรายการสินทรัพย์ในงบการเงิน สถาบันการเงินจะต้องปรับปรุงรายการเงินลงทุนดังกล่าวเสมือนใช้ Trade date ในการบันทึกบัญชี เพื่อให้การดำรงเงินกองทุนของสถาบันการเงินเป็นมาตรฐานเดียวกัน